«ՋՈՒՌՆԱ-ՏՄԲԼԱ» Ա, Բ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆԵՐԻ ԲԱՐԲԱՌԱՅԻՆ ԲԱՌԵՐԻ ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

Ա

Ալակուշկուշ – չղջիկ, գիշերամուկ
Ալօր - այլօր, մյուս օրը
Ախճիգ - աղջիկ
Ախպերակեն - եղբոր կին
Ակր տալ - այցելել, զննել, ստուգել
Ակնը – ջրի ակ, սայլի անիվ
Աճեգ - ծլած ցորենը սանդի մեջ ծեծելով և մզված հեղուկը կրակով եփելով ու գոլորշիացնելով պատրաստվող կերակուր, հյուս
Աճել – նվազել, ձու ածել, լցնել
Աճել իրեսավը – ծածկել, երեսին քաշել
Ահիլ – ծեր, պառավ
Աղանձ - բոված, աղանձած ցորեն, նիսեռ և այլն
Աղտիրի - աղաման
Աղու - ղառն
Ամալ կյալ - գլուխ բերել, կազմակերպել
Ամեռնը - ամառ
Այնըմը քցել – ուշադրություն դարձնել
Այսորի - ասորի
Անա - բացառական հոլովե իցվերջավորություն
ինձանա - ինձանից
քզանա - քեզանից
մզանա - մեզանից
Անախաթուն – հխունջ
Անզ - անգղ
Անգի – չոր, լղար, նիհար
Անդեր - անտեր
Անդեմնը - բուղ, ազղրամիս
Անխեն շորվւս - անյուղ, անհամեմունք կերակուր
Անծաղեգ - անծաղիկ
Անծեն – ստերջ, անպտուղ, չծնող, ջրի, անձայն
Անկշտրմնը - անկուշտ, ագահ
Անհարի ա - անհնարին է
Անձուղ - ածուխ
Անփիշ-անփթրուկ - անհոգ, անփույթ, ծույլ
Աշպտզ - խոհարար
Աշ տալ – պատրաստել
Աշ քցել – սաստիկ ծեծել
Աչքապեց - աչքաբաց, ժիր
Աչքը յօր չօնել – նախանձել
Ապուռ - ղալման
Ասման - երկրնք, հեռու տեղ
ծենը ասմանր եր իլավ – ձայնը շատ հեռու գնաց
Ավուլ - ավել
ճխեվուլ – ցախավել
Արա չօնի – լավ հարաբերության մեջ չէ
Աբկանք - երկու աղացաքարերից բաղկացած ձեռքի աղորիք, երկանք
Արուճ անել – որոճալ
Ափաթը կտրել – որևէ խնդրանքով մարդուն հանդիստ չտալ

Բ

Բաղըիար ինել – փախենալ
Բեղմա - պետք է
Բիդի - դեպի
Բիզլիզ - սրածայր
Բլբլիչ – լեզու
Բոլ, բուլամա - բափական, շատ
Բոմփել - գլխին տալ
Բրըբար – հավասար
Բուբուղուլի – կաբկտի հետ ընկնող քար, որ իբր 12 տեղից ծակ ունի և ում տուն տարվի, տնեցիները կպատուհասվեն, բացիլ

Բուլղի - ըզգան, անհանգիստ
Բուլղի կտրիլ - անհանգիստ այտտվել
Բուղազ - կոկորդ

Գ

Գդըլ - պոչը կարճ կամ կտրած
Գելեջա անել - զրուցել
Գյարա - զոլզ, խալի
Գյսդակ - զոմշի ծագ
Գյոզակ – խուրջինի քողը
Գյոգդակ – ուղտի ծագ
Գյոըըագյոռ – սատկած (գոհկ.)
Գյուզակել – խուրջինի կամ չվալի ըերանը կապել
Գյուրգյահ - ագահ

Դ

Դարան – կռունկ
Դանդան - ախմախ
Դարյազ - գերանդի
Դրետ - դեպի հետ
Դեր – տերտեր, քահանա
Դիլիմ-դիլիմ անել – պատառ-պատառ անել
Դյարա - վառոդաման
Դյաստի – իսկույն
Դոդռանչ – Տեառնընդառաջ, խարույկ
Դոնադ – սմրակ
Դրվազա - դարպաս
Դուղա անել – շքթունքները երկարացնել

Ե

Եզնը - եզ
Եխտ – կեղտ
Եխտըկալել – կեղտոտվել
Եխտուտ – կեղտոտ, աղտոտ
Եղոնեգ - ադավնի
Եդօշնակ – յուղի աման
Եմ – կերակուր, ուտելիք
Եննան - ետևից, հետո
Եննան ընկնիլ – հետևել պենիտ եննան կաց - զործիդ կաց
Եշել – նայիլ
Եշնած - րորրոնած
Եշնել - րորրոնել
Եշնը - րորրոս
Եոնային - երկնային
Եոնուց – վերևից
Ետ ընկնել – հդիանալ
Ետ քցից – թողեց
Եր – վեր
Երա - վրա
Եր ընգնել – վայր ընկնել
Եր թափել – վայր թափվել, քրքրվել
Եր ինել – հեծնել, բարձրանալ
Եր կալ – վերցրու
Եր կաց – վեր կաց
Եր տի՛ր – վեյր դի՛ր
Երըեր խաղալ – վերվեր թռչել

Զ

Զատ - բան հինչ զատ ա - ինչ բան է
Զեմքուչ - զոքանչ
Զեռ – մեծ
Զիզի – նոր
Զիզի-րիզի - փայլփլուն
Զիլ - բարձր
Զլել – քոքել, լարել
Զինքը ոչաքել – սրտապնդվել, իրեն տիրապետել
Զիրավ ընցնել - այցելել
Զիըավ տալ - փաթաթել
Զհար - աղու, լեղի, թույն
Զղդոնի տալ – շորը պատռել
Զյահլա տանել - զզվեցնել
Զյահլսքյուշ անել - զզվեցնել
Զյանըըուկ – կանանց ըերանի ծածկոց
Զորրա - ուժեղ, մեծ, բարձր
Զռփի տալ – պարել
Զոըկլոխ – մեծագլուխ
Զոլամա - մեծ, ահագին
Զոնդոնի – շատ մեծ
Զուզա աալ - բաըձրաձայն միալար լալ

Է

Էծ - այծ
Էվյուլ - ավել
Էրեգ, ըրկէ - երեկ
Էրել - այրել
Էրգյան - երկար
Էքսան օրը - ապագայում
Էքսը – մյուս օրը

Էքուց – վաղը

Ը

Ըլըրաստրակ – նապաստակ
Ըխալըհար - ադրանոց
Ըխտեար – իրավունք
Ըմ, ըս, ա - եմ, ես, է
Ընք, ըք, ըն - ենք, եք, են
Ընալի - անալի
Ընդրա - նրա
Ընջոտել – ժանգոտել
Ընցըդարծ անել - անցուդարձ անել
Ընցըվերի - անցորդակի
Ըշխարի - աշխարհի
Ըշտամ - երանի թե
Ըռեգյան – ծրի
Ըռըխկալի – կափարիչ, փականք
Ըռըկյոճի - առ աչոք
Ըռըփակ – նորահարսի քող
Ըռութանա - առավոտյան
Ըստրա - սրա
Ըստրանց – սրանց
Ըտրա - դրա
Ըրամակ ընկնել - երամակ ընկնել, մարդու
շարք ընկնել
Ըրենակ քեզ - երանի քեզ
Ըրմանալ - զարմանալ
Ըրսըհան – մակերեսային
Ըփոըմ, ափոըմ ինել – պատառոտվել

Թ

Թագնել – շան պառկելը
Թալակ – թակարդ
Թախտափուշ – ծեդնահարկ
Թեթ անել – ծայնը կտրել ըռըխետ թեթ ըրա
- ծայնդ կտրի
Թեժ, թիժ – վառ
Թեյնը տալ – թիկն տալ
Թեշնա - թե ոչ
Թեշնա չէ - ապա թե ոչ
Թեվռել - վիետրել
Թեփուռ - փետուր
Թխռըմոր – թթխմոր, խաշ
Թյանթյուլ – թաթ
Թյառ – թառ (նվագարան)
Թյառ ինել – հավերի թառ ելնելը
Թյավուր – տեսակ
Թնիխշու – թանապուր
Թնթռլաշ - ապտակ
Թնթորալ – թոնթորալ, դժգոհել
Թոզ - փոշի
Թոզնը – թուզ
Թոխպ – թուխպ
Թոխս կլալ – թուխս նստել
Թռռ - անծրև
Թռռ ա նյամ - անծրև է գալիս
Թռռը նի կալավ - անծրևը սկսեց
Թռռնը – թոռը
ծռռնը – թոռան որդին
առնը – թոռան թոռը
կառնը – թոռան թոռի որդին
Թոնատուն – թոնրատուն
Թոր – թուր
Թորեն – թոնիր
Թռը քինաս – ոտտեղ գնաս
Թոփխանա - հրապարակ
Թրթշնած – կարմրած
Թըփանգ, թվանք – հրացան
Թուփ ինել – հավաքվել
Թքանալ – տաքանալ

Ժ

Ժեռ – սալրյակ
Ժեռ քար – ժայռ
Ժժըպապա անել - անլուրջ պահել,
ծամածռություն անել
Ժմաժենք - ճրագվառոց
Ժմարար – պատարագիչ
Ժմաքար - եկեղեցու քար

Ի

Իեր կաց – վեր կաց
Իգը – հետքը
Իգը վըռնից – հետքը ռռնեց
Իգն ու թոզը – հետքն ու վռշին
Իխտիար – իրավունք
Ինել – լինել
Ինել չի – չի լինի
Ինք կալ - գնիր, վերցրու
Ինք կալավ - գնեց, վերցրեց

Ինք օնել - զտնել, առնել
Իստին նի կենալ - բարկանալ
Իվիլ - ավել
Իվիլուկ - ավելուկ
Իրես - երես
Իրեսին ճրավը – լրիվ, ամբողջովին, անխաթար
Իրրակրիատ - դեմք

Լ

Լաբաղա - անկար վերարկու
Լայխ – թույլ
Լակ - փչացած
Լակու – լակոտ
Լանթ – ցնցոտի
Լանթ անել – հանդուգն ու անվայել խոսել
Լաշ – մարմին
Լավւաշա - հոնի կամ շլորի հյութը՝ լավաշի պես չորացրած
Լափ - բոլորովին
Լափու - ալիք
Լափու տալ - ալեկոծել
Լեզվանից - լեզվանի
Լեթվել - երես առնել
Լեթված – հանդուգն, երես առած
Լել, լելախկ – տիղմ, ցեխ
Լեմս - գերմանացի
Լենջ - զառիվեր
Լեալ – տիղմ
Լեպանք – սապոնի (օճառ) եվելուց հետո նրա մնացորդը, որ չորացնում են և լվացքի համար գործածում
Լեպոր – ծնոտի տակը մրսր
Լեփ - կերակուր (շան)
Լրնջրեր – լանջիվեր
Լրնջրվեր – լանջիվար
Լրպրկալել – տղմոտել
Լխլխկալի – լխլխալով, շախով
Լխկըհարել – հարել, շուռումուռ տալ
Լկլկոտել – լականալ
Լղար անգի – նիհար
Լղե - լեղի
Լղլղել – խառնել
Լյանգյառ - փահլևանի ձեռքի փայտ
Լըու – լու
Լյուլ - արբած
Լյուլ կտրած – չափազանց արբած
Լյուզու – լեզու
Լյուզվւսնի – խոսկան
Լյուզուն պատ կյալ – խոսել
Լյութ - դատարկ
Լոթռան - դատարկարան
Լոլակ – նեղ
Լոլակ – օրորոցի՝ մեզ անցկացնող խողովակը
Լոխ - ամենը, բոլորը, ամբողջը
Լոխնուց - ամենքից
Լոք տալ – ցատկել
Լվլվալ – լողալ
Լփրկերեր – լափ ուտողներ

Խ

Խաշեմնը – խաշամ, չորացած տերև
Խաշու - ապուր, ջրալի ճաշ
թնրխաշու – թանապուր
Խաս - բարձրորակ մետաքս
Խասա - հարճ
Խավւսրսնը – կարմրուկի պես ռիվւսնդություն
Խարտ – խայթ
Խեզան - զավակ, ընտանիք
Խելունք – խելոք
Խելքա տանել – խելքից հանել, մոլորեցնել
Խեն – համով
անխեն սլնգի - անհամ
Խեչակ – ծառի նեցուկ
Խզատակ – ծոծրակ
Խիլա - բավականին
Խիճիճ - թույլ կեղև ունեցող, խեճեճ
Խլըփալիլ – ուշաթափվել
Խլդել - ականջը սրել
Խլշկոտալ - աչքը այս ու այն կողմ դարձնել, զննել
Խմանակ – նմանողություն, օրինակ
Խնդկի տալ – վերվեր թռչել ուրախությունից
Խնդրկու – խնդրակ, հրավերակ
Խնձոռնավետ – խանձահոտ

Խնչըխարավ կյալ – խորով-խորով գալ, տանջվել
Խշոր – ցախի մանրուք
Խշփաշել – կիսախաշ անել
Խոխա - երեխա
Խոկալ - գգվել
Խորթնը, խորսնը – խուրձ
Խորխ – օձի շապիկ,ռղլամ
Խչըփարք – խաչաձև
Խռավ – խռով
Խռեգ տալ - արտաքսել, հալածել, դուրս անել
Խռոկ – կոկորդացավի պես հիվանդություն
Խսարաթ անել – վնասել
Խտետ - գիրկ
Խտետ-խտետ ինել - գրկախառնվել
Խրավել – խորովել
Խրեգ - քիչ
Խըըվխտրավ կյալ – կսկծալ, տանջվել
Խրտըհարել – խայթել, վիրավորել

Ծ

Ծեն տալ – ձայն տալ, կանչել, հրավիրել
Ծեք տալ – ձագ տալ, ձագ հանել
Ծեքին - աըևածագին
Ծիլի - ածելի
Ծիպլի - բարակ ճիպոտ
Ծիփել – ծեփել
Ծլռպատակ – ծալապատիկ
Ծլոնգ ինել – տեղից վեր թռչել
Ծկըթել - գողանալ, թոցնել
Ծկլթալ - բարակ և սուր ձայնով բարձրաձայն կանչել
Ծկծկոտ – ծակծկոտ, ցանցապատ
Ծհան – հացիան, ծայրը կեռ եըկաթ
Ծհուր անել - գողանալ
Ծղծղալ - ղանդաղ, անտրամադիր ուտել
Ծյոր – ձոր
Ծնըթկեվաթ – ծննդյան գավաթ՝ ծննդկան կնոջ համար բերված մեղրով ձվածեղ կամ այլ ուտելիք
Ծոնդր տինել – ծունր դնել
Ծոռ – ծուռ
Ծոռնը – թոռան երեխան
Ծոզալղար – ծաղկազարդ
Ծոըմռոտի – ծուռումուռ
Ծվվան - բարակ եղեգից շինած գուռնայի լեզուն
Ծտըճինջի - ղաղձ

Կ

Կազ - մոխրաջրում եփած ծակ բոժոժ
Կաթուկ – ծառից ընկած հասած պտուղ
Կալ - փակի՛ր
Կալավ - բռնեց, սկսեց, փակեց
թոոը նի կալավ - անձրևը սկսեց
այուս թռավ կալավ - դուրս եկավ բռնեց
ըոըխկալի – հյցան, փակ, կափարիչ
Կաղնել – կանգնել
Կաղնի – կանգնի՛ր
Կաղնի – ծառ
Կանկառնը - փշոտ խոտ
Կապա - կանանց երկար զգեստ, տղամարդու և կրոնավորի զգեստ, պարեգոտ
Կարկած - դդում, գլուխ
Կատար - գլուխ, աքաղաղի կատար
կտարան կենալ – կատարից բռնել
Կեգ - թիզ
Կեծակ – կայծակ
Կեղել – թաքցնել, պարտակել
Կենալ – հագնվել
Կեշ – տգեղ
Կեռեք – կեռիք, ատամ
Կեվաթ - գավաթ
Կեցին – հագին
Կեցվածք – հագուստ
Կգըկոզ քինալ – կռացած, կուչ եկած, գողեգող գնալ
Կզնվել - բարկանալ
Կգնվոց - բարկություն
Կըոլ – վիզ, ճիտ
Կըռլվկոլ անել – գրկախառնվել, ողջագուրվել
Կիգել - գզել
Կիշըկիրող – շատ տգեղ, գեշ

Կիրել - գբել
Կիրկոժ - գագաթ
Կիցկ - երկու բուռը կցած
Կլակռավ - գայլագռավ, չարագուշակ
Կլըկոնծի տալ - գլխիգլոր ընկնել
Կլըպնդրեցի տալ - գլխիգլոր ընկնել
Կլխապերց - գլխատակի բարձ
Կլխա տանել – խելքից հանել
Կլխըեր - գլխիվեր, դեպի վեր
Կլխըվեր - գլխիվայր, դեպի ներքև
Կլոխ - գլուխ
Կլոնդըակ - գլխի սարք, ծնագնդիկ
Կլտում – կում, կուլ տալու չափ
Կխտրկոռնը - եգան լեզու (բույս)
Կծընկեծին անել – կայծկլտալ
Կծպըծան - կծող
Կծպըտոկ - բշտիկ
Կճեխաշ - ատամնահատիկ, եփած ցորեն, սիսեռ և լոբի, որը լցնում են երեխայի գլխին առաջին ատամը դուրս գալու կապակցությամբ
Կճեպ – կեղև
Կճիպ - պոչիկ
Կճմթել – կեմթել
Կճոճ - կճուճ
Կյամ ըմ - գալիս եմ
Կյառնը - գառը
Կյարի - գարի
Կյարունք - գարուն
Կյոճի - գռճի, խռճկոր
Կյոսռել – ծեծել
Կյուգ - մեգ
Կյուգել – միգել
Կյուժավ - ուժով
Կյուլ - գայլ
Կյում - գոմ
Կյումաշ - գոմեշ
Կյումշակով - գոմշակով
Կյուշ - փայտե աման
Կյուտել – կուտակել, դարսել
Կնեգ - կին
Կնեգարմատ – կին արարած
Կնդիչ – կտուց քիթ

Կնծմնծուկ - անուշահոտ բույս, որը օգտագործում են ժենգալով հաց թխելիս
Կոժ - կուժ
Կոլ աալ – կուլ տալ
Կոկլեգ - բոլորակ, ոդորկ
Կոնդ - անդամալույծ
Կոնդ - գլուխ
սոդանի կոնդ - սոխի գլուխ
Կոնդտ թադիմ - գլուխդ թադեմ
Կոնծել – խմել, արբել
Կոշտ – կուշտ, կոշտ
Կռալալ – թմբուկի փայտ, գավազան
Կոռնը - կուռ
Կորա - կոխա
Կչոռ անել – կուչ գալ
Կռաջիլ – ոտքի ջիլը
Կռգնոտ – կռուգ, գանգուր
Կռըմեռ – կեռ, ոլորապտույտ
Կռճել – մանրել, մեծ-մեծ աղալ
Կռնըփռնոկ – ձեռք ձեռքի տված
Կռոճ - կտոր (շաքարի)
Կրախտին անել – արգելք դնել
Կրճունք - դարմանի մնացորդը

Հ

Հադի-բուդի - դատարկապորտ
Հալավ – շաաիկ
Հախռել - բերանով խլել
Հադաթք - ամբոխ, բազմություն
Հադուդ – խադոդ
Համփա - մեծատուն
Հայիլ-մայիլ կտրել - հիանալ, գմայլվել
Հանգ - ձև, եղանակ
Հանգը հռնգը – մինչ այս, մինչ այն
Հաներ - աներ
Հանց – կասես
Հափուռ - բուռ
Հաքու – հորաքույր
Հեապյուն հեապյունը ընկնել - դեսուդեն ընկնել
Հեար – հայր
Հեարանց – հորանց
Հեարբա ույալ – սպառնալ

Հեաքիմ սհաբ - մեծ բժիշկ
Հեաքու - ագի, պոչ
Հեո - եո
Հեո կյալ - եռալ, ցավել
Հեսկի - դոլաղ, ոսկի փաթաթան
Հես է - իրես է, ահա
Հետ – հետք, անգամ
Նհետ – հետը
ընղրա Նհետ – Նրա հետ
քանի հետ – քանիցս
Հետան - ետևից
Հետի – համար քըզ հետի – քեզ համար
ինձ հետի – ինձ համար
Հեօլ – ուլ
Հիբ - երբ
Հիլի – հայելի
Հիրս - բարկություն
Հլըհարցում – հարցուփորձ
Հղե - ուղի, ճանապարհ
Հղլացավ – ցավ, որ երաժշտությամբ ու
պարով է բուժվում
Հղլըղորել - ճմռթել
Հղե կտրել – պայմանավորվել հարսանիքի
վերաբերյալ
Հղե պեբել - ղարծի բեըել, ուղղել
Հղե քցել - ճանապարհել, ամուսնացնել
Հմբարցվել – համբարձվել
Հյուլլա կտրել - գարմանալ, ապշել
Հյուլաուել – ուլը ծգել
Հյուլորել – ոլորել
Հշտեղ – որտեղ
Հոո անել – ոլորել
Հովուբ - առժամանակ
Հոր - ուր
Հոր ըս քինըմ – ուր ես գնում
Հովի կյալ - փակվել աչկերս հովի ըն կյամ -
աչքերս փակվում են
Հոնանցե - հեռվից
Հոնի - անցյալ տարի
Հոշնել – կարմրել, շառագունել
Հվապյուն – հավիաթուն
Հրաթաթ – մեջքի թիակը
Հրսանաց – ղարաբաղցի կանանց
գլխազարդ
Հու – ով
Հուղըփաբտակ անել – հողի տակ ծածկել
Հում – որի
Հունցել – խմորը շաղախել
Հուշտ ինել – խրտնել
Հուրթ - երդիկ
Հուրթմիշ ինել – խրտնել
Հուքըպահուստ – հոգեպահուստ
Հուքըվերթի – հոգեորդի, հոգեգավակ
Հուքի – հոգի

Ղ

Ղաբալա - վկայական
Ղաղիմի – հին, հինավուրց
Ղալամ - գրիչ
Ղաըավուլչի – պահակ, հսկող
Ղաժի - փորը ուռած
Ղանղուր անել – իմացնել
Ղանիմ – թշնամի
Ղաշև - քորիչ
Ղենգնը - եղունգ
Ղգղան – կաթսա
Ղժժել – տապակել
Ղիժտի – շիլ
Ղլմաղալ – վեճուկռիվ
Ղլվեգ - փոքր կաթսա
Ղնջղնել - էգ շան նաև մարդու դեմքի
սպառնալի ծռմռելը
Ղոլ – կողմ
Ղոլը պահել – կողմնապահություն անել
Ղվաթ – ուժ
Ղուրղուշուն - արճիճ

Ճ

Ճախ, ճեխ – ցախ
Ճաըը կտրի - ճաըահատ
Ճաք ճաքը կյալ - ճաքվել, հեծկլտալ
Ճեղաց – ջրաղաց
ճղըցաքար – ջրաղացի քար
Ճեպոել – չանկռտել, անխնա պոկոտել
Ճիլամորթ անել – կիսասպանել
Ճիլատել – վեասել, ջլատել

ճիճան կտրել - ճճի պես անդադար խոսել, շատախոսել
ճիճինի տրաքի պիրել – տրաքեցնել, պառռել, պայթեցնել
ճինջի - ճռճք, ճլորթի
ճիրճեմնր – ջիմջիմա, ջրոտ
ճլկավեր – ջուլհակի հոր
ճլճլոց – ջրի եռալու ձայնր
ճլոլանք ինել – կախ րնկնել
ճխեփուլ – ցախավել
ճխճխալել – ջրում թաթախել, ծեծել
ճղնըկուտուր - ճղակոտոր
ճղրթալ - րղավել
ճճո - ճիճու
ճնապա - ճանապարհ
ճնգրթել - գողանալ, հափշտակել
ճնդան – ծայրից
ճնճրմնջեղ - ճանճ ու մժեղ
ճնճրպոմբի անել – օրորվել, ճոճվել
ճոնդ - ծայր
ճոտ - ճուտ
ճպատ - ճիպոտ
ճպոռ - աչքի ճպուռ
ճպոռոտ - ճպուռը պատած
ճռաքել - ճառագայթել, լուսավորել
ճռճռմփել – պտղով ծանրաբեռնվել
ճտրհանել - ճտերի՝ ձվից ելնելը, ձագ հանել
ճրավ րնցնել – ջրով անցնել, կոտորվել
ճրղոտուն – կտրելու փայտ
ճրմրտանդ - ջերմ ու տենդ

Մ

Մաթ մնալ - զարմանալ
Մալանչ – սանդերքով գզած րրդի փունջ
Մալյաթ - արժեք
Մահյաթ – մեծ ասեղ
Մակար – հարսանիքի ժամանակ փեսացուի ազապ ըներներից յուրաքանչյուրր
Մահրըմ անել - փչացնել
Մանի – պատճառ (մահանա)
մանին հինչ ա՞ - պատճառն ինչ է՞
Մաննր – մատ
Մաչ անել – կորիզահան անել
Մասնր – հաղորդ
Մար – մայր
Մեզար - րրդե կոշտ գործվածք
Մեկալ – նախանցյալ
Մեկսալ – նախանցյալ տարուց առաջ
Մերանք – մերան
Մրծամարդ - մեծահասակ, մեծ ատրիք ունեցող
Մթիլ - առանց երեսի վերմակ կամ ներքնակ
Մթըրժոռել – մութն ընկնել
Մին րնցրվերի – մի կերպ, անցողակի
Միսիր հավ, մսրի հավ – հնդկահավ
Միֆթասեղ – մախաթ, մեծ ասեղ
Մծմծոնեք – մեծամեծեր
Մկլավետ - այրված շորի հոտ
Միար – համար քեզ միար – քեզ համար
Միեզստեն - այսուհետև
Մղակ – շենք, դուռ
Մղմող – ցեց
Մյազրա րնկնել – պատվի արժանանալ
Մյաթալ մնալ – սպասել
Մյալալ - հույսով
Մյա̈լուլ-մշկյուլ – մտամոլոր
Մննանուց – մատնոց
Մոզի – կովի կամ գոմշի ձագ
Մոլ – ծուխ, մուխ
Մոլավ-շոլավ անել – ձգձգել, ժամանակ շահել
Մոխ տալ – մխել, ծուխ տալ
Մոտ թակել – մոտենալ, քսմսվել
Մչանք – չափ
Մչունք – մինչև որ
Մռնըքշոթուն անել – մեռելը հայհոյել
Մսըմորթի փռնել – միս ու մորթի րռնել, կազդուրվել
Մտքին ղոռը րնկնել – մտածմունքների մեջ րնկնել
Մրչեմնր – մրջյուն

Յ

Յախա - օձիք
Յանի – իսկապես
Յափուշխան – սոսնձող նյութ
Յոր օնել – վերցնել

Ն

Նախոշ – տկար
Նամուս - արժանապատվություն
Նափաս – շունչ
Նեսկուս – ներսը
սյուսկուս - դուրսը
Նեստա - նրանից
Նեստա կենալ – կպչել
Նեստա շնավետ ա ի̈յա̈ – նրանից շան հոտ է գալիս
Նեստա տալ – կպցնել
Նի – ներս
Նի ելավ - դիպավ
Նի թողել – ներս թողել
Նի կենալ – վառվել
Նի հիլ – հեծի՛ր
Նի մնալ – սպասել
Նի մտավ – ներս մտավ
Նիշանգյաե – օրինակ, սիպար
Նղանալ – վիրավորվել, նեղանալ
Նյարմանգյուք – քնքուշ
Նշանց տալ – ցույց տալ
Նոթերը կյուտել – ունքերը կիտել

Շ

Շաղել – մանր անձրևել
Շաղել – կաթի շաղվելը
Շաղ կյալ – ցրվել
Շառ – վնաս
Շառավ տալ - զրպարտել
Շափաթ – շաբաթ
Շեխ տալ - բույսի փռվելը
Շեն - գյուղ
Շեշիտ - ամեն տեսակ
Շըմ̈ըտքընե - հարևան շեները
Շիլդի – շլաչ
Շլալել – շորի մեծակառ տալը
Շլալինք - գոլորշի
Շլըպլիթ – խաշած ու կորիզով չոլացրած շլորի ըլիթ
Շըլըմաղլի – խառնիխուռն
Շըլըղորել – խառնել
Շմալ - երկար ու հաստ շիվ
Շնավետ – շան հոտ
Շնթռնել – թազնել, պառկել
Շոշ – ոստ, շիվ
Շոռ ածել – ման ածել
Շոռ եկ – հետ դարձիր, պտտվիր
Շոռ կալ – վիաղ գցիր
Շոռ կյալ - զբոսնել, ման գալ
Շոռ տալ – պտտել
Շոք – շվաք
Շոռթկան – ջրի խողովակ, ջրհորդան
Շրղըրանի կտրել - անհանգիստ պտույտ գալ
Շուղումքուր – քաղցրաբարո
Շուքըհան ինել – ստվերի տակ անցնել
Շքեռ - երկու ոտքերի արանքը
Շքըռել – ոտքերը չռել, բացել

Չ

Չաղրա - սպիտակ կամ գույնզգույն ծածկոց, որով Արևելքի կանայք ծածկել են գլուխն ու դեմքը
Չաթուքյասան – սանձարձակ
Չախմուր - ճաղար, կապուտաչյա
Չանա - ծնոտ
Չանա թակել – սակարկել
Չանթա - քսակ, բերան
Չաք - ճեղ
Չաքավեր արխալուղ - ճեղով արխալուղ, զգեստ
Չեշնա - օրինակ
Չեշտ – կեսօր
Չեշտ քոն տալ – մինչև կեսօր քնել
Չլա մտնել - առանձնանալ
Չլմլոսիկ – չալ, խայտաբղետ
Չլուգէ - չոլի մարդ, էակ, գյուղացի
Չխարակ - ճախարակ
Չղուլ – խաբարբզիկ, մատնիչ
Չմըխսանի անել - դժվարությամբ համաձայնել, չեմուչում անել
Չմոչք – մաշիկ, կոշիկ
Չյարթմա - թռչուն որսալու հարմարանք
Չնարյանղ - ծնոտ ծածկելու հարմարանք (զարդ)
Չնատակ – ծնոտի տակը

Չնղլհատի կամ փուխնհատի - անփոխան, տկլոր, աղքատ
Չող - դաշտ
Չոլա կամ քոլա փոնած – չոլից բռնած, փայրենի
Չոփ - փոքրիկ փայտ
Չոփ տինել ծեռքին – հաղթել կեղծավորությամբ կամ հարբեսյությամբ
Չոփչի – չոփ հանող կամ փչող
Չռել – լայն ռացել, պլշել
Չռչափռաստ – հակադիր, խաչաձև
Չռին կենալ – հանգիստ կենալ
Չրըչոփ - չոր չոփեր

Պ

Պալի - գլխի գաբդ նալի ձևով
Պաւիճ - պատիժ
Պատրուն – սկեսրայր
Պատրուք – պատըույգ
Պաքան կյալ – թափվել, քանդվել
Պարանց ընկնել – պառկել
Պեգնիգ - հողե փոքր աման
Պեժինք - բաժինք, օժիտ
Պել, պլըկնըղի - գիժ, ցնորված
Պելի – կնքահայր
պլակեն – սանամայր
Պեխկ - բողկ
Պեծ – փոքրիկ կըակ, կայծ
Պեն - բան, գործ
Պենբակ - բամբակ
Պենդ - պինդ
Պեներ - բաներ, երեսի բծեր
Պենջար - բանջար, եղինջ
Պենջար փսոկ - բանջար բուսցնող, մանր կարկուտ
Պետռը - անվայել
Պերակ - բաքակ
Պեցըհոփ անել - բացուխուփ անել
Պեցրի, պեցուք - բարձր
Պգկաթան – թթու թան
Պժպժալ, այճպճալ – չափից դուրս թթվել
Պիծի - փոքր
Պիհ - բահ
Պիհրը - բիհր
Պլանալ - գժվել
Պլոկել – թալանել
Պդոճ - միջատ
Պմբասանք - բամբասանք
Պմբըկքուլա - բամբակի փունջ
Պյուլուր – կլոր
Պյուլուրպատ – չորս բոլորը
Պյուն - բույն
Պյունակալ – հավարնում գտնվող ձուն, որի վրա նստում է հավը ձու ածելիս
Պյուրթ - բուրդ
Պյուրթ տալ, պեմբակ կիգել – ծեծել, հայտառակել
Պոլիգ - պուլիկ
Պոկ – շլինք, կոկորդ
Պչըկուտուր – պոչը կտրած ծմըկուտուր – ծամը կտըած, վըսըկուտուր – փարսը կտրած
Պռկել – ծառի բողբոջելը
Պռշկել – խեղճ-խեղճ նայել
Պռոկ – հիվանդություն
Պտանել – պատանել
Պտկան փռնել – ծայրից բռնել
Պտոկ – ծայր
Պտոկ անել – ծայր տալ, ուռչել
Պրանել – շուռ տալ, պառկեցնել
Պրիշակ տեռնալ - ավերվել
Պրտըվեր – պոըտնիփայր, փորի վրա
Պըտըտյուս – պորտնիդուրս, դրսի վրա շուռ տված
Պրտոնի ընցնել - փորի վրա ալառկել
Պցրցնել - բարձրացնել

Ջ

Ջիմջիմա - տդմուտ, ջրոտ
Ջինդար – չար պառավ
Ջինս – տոհմ, ցեղ, սերունդ
Ջուր - գրպան

Ս

Սադա - խարար, համբավ
Սադան եր իլավ – լուր տարածվեց, խաբար եկավ
Սաթլ – պղնձե աման, դույլ

Սախկա - մեծ վեզ
Սաղսալամաթ – ողջևառողջ
Սադունձ – ծամոն, մաստակ
Սետ - գիտակ, տեղյակ
Սիլ ազար – թոքախտ
Սիրդաշ – սրտակից
Սլնգե - անհամ, ջրալի, անյուղ
Սմբետան – սանր կապելու քող
Սմկել - զույնը զցել
Սյունգ տեռնալ – քանդվել
Սյունդու – թոնրի ծակ
Սնդլա - փոքրիկ աթոռ
Սողանհեռեչ – սոխառած
Սոր – սուր
Սուտ – սուտ
Սօր - այսօր
Սռել – պնդել
Սրտըհեռեչ – սրտացավ
Սրտըպատել – սարսռել, սարսուռ պատել
Սրտըլանվել – սրտալնդվել
Սրտմնա ինել – սիրտը խառնել, զզվել
Սրփըտրեմ – սրրադրամ
Սուստ – լուռ

Վ

Վադի, վադիքյան - առաջվա
Վարավուրդ անել – նայել, տնտղել,
ծանրութեթև անել
Վեզ - վեզ
Վեխճար – ոչխար
Վեդ – հող
Վեննը – ոտ
Վեննը կաց – կանգնի՛ր
Վեչ – ոչ
Վեչիլ – ոջիլ
Վեսկի – ոսկի
Վեսկուռ – ոսկոր
Վեստ - ճախարակի խլիկին վաթաթված
կոնուսաձև կծիկը
Վեստան – ոստայն
Վետ – հոտ
Վետած – հոտած
Վետուք – ոտքով
Վեր – որ
Վեր – հոր, խոր փոս
Վեր անել – թրաշել
Վեր կոխել – հարձակվել
Վերթ – հորթ
Վերթի – որդի
Վերթնել – որդնել
Վերթնը – որդ
Վերսկան – որսկան
Վղըմոխեր – հող ու մոխիր
Վյազմը – շնչերակ
Վյաթան – հայրենիք
Վոըկալին - ամենավերջին
Վռըվեռ – հետ – հետ
Վտվետալ – հոտոտել
Վրթարետ – վարդապետ
Վրթեվուր – վարդավառ
Վրըխկալի – սրինթաց
Վրընի – վայրենի
Վրսըյալլուխ - գլխաշոր
Վրվթալ – լաց լինել
Վրցըկականչ - աքլորականչ
Վրքիզի տալ – ցատկոտել

Տ

Տակ - ճակնդեղ
Տակռե - արմատ
Տափլակ – տափակ
Տաքտեղ – պղպեղ
Տեզ - դեզ, շեղջ, կույտ
Տեղակ տալ – հարցնել
Տենակ - դանակ
Տեն կա՛ց - դենը կաց
Տես տո՛ - այստեղ տուր
Տեռալ – կատաղել, դառնալ
Տեռած – կատաղած
Տերման - դարման, հարդ
Տզզան - անտառի տանձ (վայրի)
Տզըթնել – կուչ գալ
Տիեր - դեպի վեր
Տիլար – կանաչ, դալար
Տլակոծ - ճղնից կտրած կոճ
Տլըսմել – ծեծել
Տկռիան, տկռկիան - արմատից, խորքից
Տկըտիեր անել – տակնուվրա անել

Տկռռ - անմազ
Տկտկոնը եր ինել – ծայրասաիճան
vիրավորվել
Տհանալ – շնչակտուր
Տղըրկոթել – կոթից դեղնել
Տմակ - դմակ
Տմկել – խոնավությունից թուլանալ
Տմբլաչի – թմբկահար
Տմբըհան ինել – տեղից շարժվել
Տմբլեգ - կարճ ու կլոր
Տմբրել – թմբել
Տյալ - ճյուղ
Տյաճել – տալել, դաջել
Տյուզնը – քաղցած
Տյուս - դուրս
Տյուսկուս - դրսի կողմը, ներսկուս, մաչկուս –
ներսի կողմը
Տյուըուր կյալ – շարժվել
Տնազ - ծաղր
Տնազվաչի – ծաղրարար
Տնգլցնել – սպանել, գլորել
Տնըհավւս - ընտանիք
Տնստոնի – տնետուն
Տոն – տուն
Տոնրա տոն – տնից տուն
Տոռնը - դուռը
Տոտնը – ծայրը
Տպակել – տապակել
Տռանը - դրսում
Տռըգել – ուռչել, վշտանալ
Տոնըպեցուք - դռնաբացեք, կաշառք
Տռոզ - լիքը, ուռած
Տռոռն – տատրակ
Տրոթուն անել – տիրություն անել
Տըտրակեն – տերտերակին
Տըտրոթուն – քահանայություն

Ց

Ցալքուն – ցայտ, շիթ, ալիք
Ցյաք - փուշ, տատասկ
Ցըըտ – ցուրտ
Ցունգոոստ – խղճուկ
Ցունծուխնը - արևածագ
Ցուռի – մուռի իռսել – տակից գլխից խոսել

Ցուփլեգ - կոկոկ

Ու

Ումիդ - եույս
Ուշունգաոու – հայհոյող
Ուրան – իըեն
Ուրան կլխու – ինքնագլուխ
Ուըան կոնքի – իր օգսւին
Ուրանան քինալ – ուշաթափվել
Ուրթըմնր - երդում
Ուրթըմնը օտել - երդում ուտել, երդվել
Ուրորել – օրորել
Ուըուգյուն - երեկո
Ուրուըուց – օրորոց
Ուըուրոցավ տալ – խառնել
Ուըուր քցել – մըացնել, կաւկել,
կազմակերպել

Փ

Փաչա - բուդ
Փափաշ - ճերմակ թոք
Փթոռկ - ալյուրից պատրաստած վերակուր
Փյադ - ոիայտ
Փյասպանդա - հասաըակ, կեղծ, շինծու
Փոլ կյալ – քանդվել
Փոխս ընգնել - փոխվել
Փոշ - փուշ
Փոչիգ - փուչիկ
Փոտ – ալակասուբլուն
Փոտ անըմ – ծաղրանուն, մականուն
Փչեչ – մազ
Փոոոնի տալ - փոփոալով ման գալ
Փսլենք - փալինք, շողինք
Փնզյու – ձյունաիառն քամբ
Փրթուշ - բրդոշ
Փըսըեը - փոըը դեաի վեր
Փըսըվեը - փորի վրա
Փուրըեարենք – լուծ

Ք

Քաշ - ագռավ
Քաշ – ցած
Քարուկուտր – պինդ, կարծր քարի պես
Քեծ – ծդուզ, եդունգի կողքից պլոկված
կաշի
Քեծ տալ – կաշին պլոկվել

Քեշկա - երանի թե
Քթոլ - զղալ
Քիլավւնդ անել – չուխան հետևի վրա ծալել
Քիլընգյոշ – չորաթանի ապուր
Քիլիղ - կողպեք
Քինալ - զնալ
Քլյան - փայտե փականք
Քլլել - փակել, կողպել
Քլըքոլա - ոլոր – մոլոր
Քյասմա - կարճ
Քնձըմնած – մազերը խճճված
Քշեր - գիշեր
Քշկոռ – քարկապ, թնջուկ
Քշտին – կողքին
Քոլ – թուփ
Քոհնա - հին
Քոռուղ աալ – վնասել
Քոռուղուր - անշնորհք
Քռանգուճ - խուլ
Քռիքռի անել – հրել, հրմշտել
Քռի տալ – հրել
Քրըպրանուկ անել – քարկոծել
Քրու ատակ ինել – քարուքանդ լինել
Քունջ - անկյուն
Քուրուց – քորոց

O

Օզըմ չոմ – չեմ ուզում
Օզի – ուզի՛ր
Օզիլ – ուզենալ
Օզող – ուզող, մուրացկան
Օք – ուք
Օքի հաց – եին հաց
Օքի օրփաք – չարչարանքի ուրրաք
Օծ – ուծ
Օծ տալ – ուծ տալ
Օխշար – նման
Օխտըը – յոթ
Օղտ – ուղտ
Օնզատր ընկնել – հաջողվել
Օշ – ուշք
Օշափ - վիշապ
Օշը քինալ – ուշքից զնալ, ուշաթափվել